

Asia: VN/19571/2025

Valtioneuvoston asetus teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämiseksi myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto

Valtioneuvoston asetus teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämiseksi myönnettävästä avustuksesta

Auris Energia Oy kiittää mahdollisuudesta lausua suunnitellusta valtioneuvoston asetuksesta teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämiseksi myönnettävästä avustuksesta. Auris Energia omistaa ja operoi biokaasulaitoksia, jotka tuottavat biometaanin sivutuotteena biologista alkuperää olevaa hiilidioksidia. Tämä lausunto perustuu Auris Energian liiketoimintaymmärrykseen ja kokemukseen uusiutuvien kaasujen arvoketjujen luomisesta.

Auris Energia yhtyy VTT:n näkemykseen (Koponen & Kujanpää, 2025), että Euroopan Unionin ja Suomen ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii suurella todennäköisyydellä sekä hiilidioksidin hyötykäyttöä että varastoimista, eli poistamista ilmakehästä. Valtioneuvoston asetuksessa kaavailulla tuella voi nopeuttaa hiilidioksidin hyötykäyttöön ja varastointiin pohjautuvan liiketoiminnan kasvua Suomessa ja samalla edistää ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Suunniteltu teknologianeutraali käänteinen huutokauppa on kustannustehokas tapa päättää avustuksen kohdistumisesta hankkeille. Auris Energia suosittelee, että tuki jaettaisiin kahdessa tai useammassa huutokaupassa, jotka järjestettäisiin kahden vuoden välein. Tällä tavoin eri vaiheissa olevat talteenottohankkeet ja -teknologiat voisivat parhaiten osallistua huutokauppaan. Teknologioiden kypsyysaste vaihtelee, ja ensimmäisessä huutokaupassa ei välttämättä vielä ole mahdollista saada kaikkia potentiaalisia teknologioita mukaan. Jos tuki jaetaan nopeasti yhdellä

huutokaupalla, teknologianeutraalisuus ei toteudu, ja huutokaupassa etu on kypsimmillä teknologioilla. Toisaalta ensimmäisen huutokaupan viivästyttäminen ei ole ilmastotavoitteiden kannalta suotavaa, joten tuen jakaminen useassa osassa voisi olla tasapainoinen ratkaisu teknologioiden kehittämisen ja ilmastotavoitteiden kannalta.

Auris Energia esittää huolensa, että asetusluonnoksessa (7§ Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset) ehdotettu tukikelpoisen hankkeen minimiraja talteen otetulle hiilidioksidille, 20 000 tonnia vuodessa, heikentää tukimekanismin kustannustehokkuutta ja hidastaa liiketoiminnan kasvua. Pienten hankkeiden sulkeminen tuen ulkopuolelle jarruttaa koko hiilidioksidin talteenottoon liittyvän toimialan kasvua Suomessa:

1) Keinotekoisien minimirajan asettaminen sulkee merkittävän osan mahdollisista hankkeista pois ehdotetusta käänteisestä huutokaupasta. Pienempi kilpailevien hankkeiden määrä ja siitä seuraava pienempi kilpailupaine tyypillisesti johtavat hintojen nousuun. Avustuksen rajaaminen koon perusteella voi siis heikentää sen kustannustehokkuutta. Käytännössä kaikki suomalaiset biokaasulaitokset rajautuisivat ulos tuen piiristä. Biokaasulaitokset voisivat tuottaa biologista alkuperää olevaa hiilidioksidia, mutta näiden hankkeiden kokoluokka on tyypillisesti 2 000–15 000 tonnia hiilidioksidia vuodessa.

2) Avustuksen lisäksi hiilidioksidin talteenoton kaupalliset toimijat tarvitsevat myös toimivan arvoketjun tuotannolleen. Toisin sanoen talteen otetulle hiilidioksidille täytyy löytää sen jatkokäsittelystä kiinnostuneet asiakkaat sekä rakentaa tarvittava logistiikkaketju. Tällaista arvoketjua ei tällä hetkellä ole Suomessa. Mitä suuremmasta hankkeesta on kyse, sitä vaikeampaa arvoketjun rakentaminen on, sillä riskit sekä arvoketjun rakentamiseksi tarvittavien projektien kesto kasvavat koon myötä. Jos arvoketjua ei ole valmiina, avustuksen täytyy kattaa lähes koko investointi, mikä heikentää tukimekanismin kustannustehokkuutta. Avustuksen rajaaminen koon perusteella voi johtaa siihen, etteivät hankkeet toteudu lainkaan tai arvoketjujen rakentaminen viivästyy tai suunnitellun tukimekanismin kustannustehokkuus heikkenee.

Auris Energia huomauttaa myös, että hiilidioksidin talteenoton kansallista kannustinta arvioineet tutkijat (Koponen & Kujanpää, 2025) eivät nostaneet raportissaan esiin minimirajan asettamisen tarpeellisuutta.

Arvostamme mahdollisuutta lausua aiheesta ja olemme käytettävissä lisätietojen antamiseen sekä rakentavaan vuoropuheluun valmistelun edetessä.

Lisätietoja lausunnosta antaa

Ville Karttunen

Kasvujohtaja

Ville.karttunen@aurisenergia.fi

Auris Energia Oy

Anni Sarvaranta

Toimitusjohtaja

Lähteet

Koponen, K., & Kujanpää, L. (2025). Hiilidioksidin talteenoton, hyödyntämisen ja poiston kansallisen kannustimen arviointikriteerit. VTT Technical Research Centre of Finland. VTT Asiakasraportti No. VTT-CR00188-25

Karttunen Ville
Auris Energia Oy